

VẤN ĐỀ PHÂN CHIA NGÔI THỨ LÀNG XÃ VIỆT QUA HƯƠNG ƯỚC
CHỮ HÁN THỂ KỶ XVII - XVIII

*THE HIERARCHIC DIVISION OF VIETNAMESE VILLAGE COMMUNITIES THROUGH
CHINESE VILLAGE CONVENTIONS IN CENTURIES XVII - XVIII*

Tác giả: *Đỗ Thị Hà Thơ*

Trường Đại học Đồng Tháp; dothihatho@gmail.com

Tóm tắt:

Trên nền tư tưởng Nho giáo, hương ước chữ Hán Việt giai đoạn thế kỷ XVII – XVIII tiến tới giải quyết triệt để vấn đề phân chia ngôi thứ cho từng thành viên hương đảng. Bằng các điều lệ đặt sổ hương âm và khao vọng, những tiểu triều đình đã xây dựng thành công một xã hội có trật tự, có lớp lang, trên thuận dưới hòa cũng như thu xếp ổn thỏa các khoản chi tiêu nội bộ. Tuy nhiên quy định của lệ hương âm lại dễ khiến cư dân làng hình thành tư duy cục bộ về địa vị bản thân chôn chng đình trung. Nhất là quy định khao vọng quá đỗi tốn kém so với mức sống của dân đã chính thức nhấn chìm họ trong sự đói nghèo và tụt hậu, trở thành bức tranh chung của xã hội Việt Nam đương thời.

Từ khóa: Hương ước; Hương ước chữ Hán thế kỷ XVII – XVIII; Hương ước chữ Hán Việt Nam; Lệ hương âm; Ngôi thứ làng xã Việt.

Abstract:

Based on the ideas of Confucianism, the Chinese village conventions in Viet Nam in centuries XVII – XVIII became a drastic solution to the hierarchical division of village community members. By establishing regulations for booking post-worship feasts and nomination feasts, the small courts were able to successfully build an organized, harmonious and hierarchical society with its internal expenses well-arranged. However, the facile regulations of the post-worship feasts led to the villagers' formation of local thoughts about their own positions in the communal house. Especially, the regulations of the nomination feasts, which were too costly compared to the people's living standards, completely engulfed the people in poverty and underdevelopment, which was a common sight of the contemporary Vietnamese society.

Key words: Village conventions; Chinese village conventions in centuries XVII – XVIII; Chinese village conventions in Viet Nam; Post-worship feast regulations; Hierarchy in Vietnam's village communities.